

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

MEVLANA ÇOCUK EVLERİ SİTESİ MÜDÜRLÜĞÜ ZİYARETİ

(Rapor No: 2020 / 14)

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 07.04.2020 tarih ve 2020/92 sayılı kararında oy çokluğu ile kabul edilmiştir.)

NİSAN 2020

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
I. GİRİŞ	4
II. GENEL BİLGİLER	5
a. Merkeze İlişkin Genel Bilgiler	5
b. Koruma Altına Alınan Çocuklar	7
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	8
a. Merkeze İlk Kabul ve Yerleştirme	8
b. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları.....	8
c. Fiziksel Koşullar.....	9
ç. Sağlık ve Beslenme Hizmetleri	10
d. Sosyal Faaliyetler, Günlük Yaşam ve Dış Dünya ile İletişim	11
e. Güvenlik	12
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	12

KISALTMALAR

BM : Birleşmiş Milletler

ÇOKİM : Çocuk İlk Kabul Birimi

OPCAT : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol

TİHEK : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

UÖM : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14 Eylül 2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 tarihinde onaylayarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”* 6701 sayılı TİHEK Kanununun 9/1-1 bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında bulunmaktadır. Kanunun 2/1-k bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.
3. Çocuk evleri kişilerin koruma altına alındığı yerlerden birisi olup temel dayanağını: 27 Mayıs 1983 tarih ve 18059 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununda bulmaktadır. Kanunun 3'üncü maddesinin f bendinin 1'nci fıkrasında Çocuk Yuvaları “0 - 12 yaş arası korunmaya ihtiyacı olan çocuklarla gerektiğinde 12 yaşını dolduran kız çocuklarının, bedensel, eğitsel, psikososyal gelişimlerini, sağlıklı bir kişilik veya iyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamakla görevli ve yükümlü yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını” ifade etmektedir.
4. 6701 sayılı TİHEK Kanununun 9/1-j bendinde, kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda idari gözetime alınan yabancıların tutulduğu geri gönderme merkezlerine ziyaret gerçekleştirme TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir. Bu bağlamda, Mevlana

Çocuk Evleri Sitesi, OPCAT bağlamında Kurumun habersiz bir ziyaret düzenlediği merkezlerden birisidir.

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ziyaret heyetinde, ... yer almıştır.
6. Bu rapor, TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanunun 9/1-j maddesine ve 6701 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 96/3 maddesine binaen alınan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin hangi sıklıkla gerçekleştirileceğine ilişkin 2019/11 numaralı kararı ve 19/09/2019 tarih ve 762 sayılı Başkanlık oluru ile 10 Ekim 2019 tarihinde gerçekleştirilen Mevlana Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü¹ izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.
7. Ziyaret, Merkez Müdürü ile yapılan kısa bir ön görüşmeyle başlamıştır. Ön görüşmede; heyetimiz tarafından ziyaretin amacı ve kapsamı ile TİHEK'in ulusal önleme mekanizması rolüne ilişkin detaylı bilgiler verilmiş; Merkez yöneticilerinden Merkez hakkında genel bilgiler alınmıştır. Bu çerçevede merkez müdürü ve meslek elemanları ile görüşülmüştür. İdare ile yapılan görüşmenin ardından ziyaret heyeti Merkezin farklı bölümlerini gezmiş, çocuklar ve personelle görüşmeler yapmıştır. Çocuklarla yapılan görüşmelerde yaşadıkları ortam, aldıkları hizmet, günlük yaşam programları, eğitim durumları tespit edilmeye çalışılmış, onların yaşam alanlarının fiziksel koşulları değerlendirilmiştir.

II. GENEL BİLGİLER

a. Merkeze İlişkin Genel Bilgiler

8. Çevre alanı 10000 metrekare olan Merkez bloğu, 2574 metrekarelik bir alan üzerine kurulmuştur. Merkez, 1 Ocak 2013 tarihinde itibarıyla faaliyete geçmiştir.
9. Merkezde; çocuk yuvası, kız yetiştirme yurdu ve çocuk ilk kabul birimi (ÇOKİM) olarak hizmet verilmektedir.
10. Merkez 80 adet yatak kapasitesine sahiptir.
11. Merkez 1' idari bina olmak üzere toplam 8 evden oluşmaktadır. Yaşam alanı olarak kullanılan evlerden 3 tanesi tek katlı 4 tanesi ise dubleks olarak tasarlanmıştır.

¹ Bundan sonra kısaca Merkez olarak ifade edilecektir.

12. Merkez kampüsü içerisinde bulunan evlerden biri ÇOKİM olarak ayrılmıştır. Kabul sürecine alınan çocuk hakkında bu birim tarafından kişiye uygun sosyal hizmet modeli belirlenmekte, hakkında bakım tedbiri uygulanmasına karar verilen çocuk ise Merkeze tertip edilmektedir.
13. Merkezde; sosyal servis, sağlık servisi ve açık oyun sahası bulunmaktadır. Merkezde sosyal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla kampüs içerisinde bulunan bir kamelya çevresi cam ile kapatılarak kapalı etkinlik alanına dönüştürülmüştür. Merkez kampüsünde ayrıca hobi bahçeleri ve kümes hayvanlarının beslendiği bir bölüm olduğu görülmüştür.
14. Merkezin üç adet aracı bulunmaktadır.

a.1. Merkez Personeli

15. Merkezde fiilen görev yapan personele ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Merkezde fiilen hizmet veren personel sayısı

	<i>Unvan</i>	<i>Sayı</i>
1.	Müdür	1
2.	Müdür Yardımcısı	1
3.	Sosyal Çalışmacı	1
4.	Psikolog	1
5.	Çocuk Gelişimcisi	1
6.	Öğretmen	5
7.	Din Görevlisi	1
8.	Yurt Yönetim Memuru	2
9.	Çocuk Eğiticisi	3
10.	VHKİ	1
11.	Şoför	1
12.	Hizmetli	1
13.	Bakım Elemanı	42
14.	Temizlik Personeli	14
15.	Güvenlik Görevlisi	7
16.	Kaloriferci	1

17.	Teknisyen Yrd.	1
18.	Bahçıvan	1
TOPLAM		85

16. Evlerde çalışan bakım personeli “bakıcı anne” olarak nitelendirilmektedir. Bu anneler gün içerisinde vardiyalı mesai esasına göre çalışmaktadır. Evlerdeki bakım personeli sayısı evde barındırılan çocukların yaş aralığına göre değişebilmektedir. Bakım personelinin yanında, evlerde temizlik personeli ve her bir eve özel grup sorumluları görev yapmaktadır. Temizlik personeli, temizlik işleri haricinde bakım personeline de yardımcı olmaktadır.
17. Merkezde görevli personel için yıllık eğitim planları hazırlanmaktadır. Bu kapsamda; iletişim teknikleri, müdahale yöntemleri, ilk yardım, genel hijyen kuralları ve yangın söndürme ve tahliye tatbikat eğitimleri düzenlenmektedir. Gerek eğitim planları çerçevesinde gerekse de bireysel olarak personelin takibi yapılmaktadır.

b. Koruma Altına Alınan Çocuklar

18. Ziyaret tarihi itibarıyla merkezde kayıtlı ve fiilen kalmakta olan 75 kız ve 32 erkek çocuğu olmak üzere toplam 107 çocuk kalmaktadır.
19. Erkek grubu çocukların yaş aralığı 0-12; kız grubu çocuklarının yaş aralığı 0-18'dir. Ayrıca, reşit olmasına karşın örgün eğitimlerine devam eden kız çocukları kendi istekleri doğrultusunda Merkezde kalmaya devam edebilmektedir.
20. Çocukların evlere dağılımı cinsiyet ve yaş kriterleri baz alınarak yapılmaktadır. Bununla birlikte, 8 çocuk kardeşleriyle birlikte yaşamaktadır.
21. 15 zihinsel, 2 ruhsal ve 1 bedensel engelli olmak üzere Merkezde 18 çocuğun engelli raporu bulunmaktadır.
22. Annelerinin kadın konuk evinden hastaneye yatışı yapılmış olması nedeniyle Merkezde 3 adet misafir çocuk bulunmaktadır.
23. 4'ü erkek 2'si kız çocuğu olmak üzere toplam 6 Suriye uyruklu çocuk ve 1 refakatsiz çocuk barındırılmaktadır.
24. 5 çocuk kreşe ve 51 çocuk okula devam etmektedir. Lise giriş sınavına hazırlanan 8 çocuk, üniversite giriş sınavına hazırlanan 3 çocuk bulunmaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

a. Merkeze İlk Kabul ve Yerleştirme

25. Merkezde '8. ev' olarak nitelendirilen ev çocuk ilk kabul birimi olarak hizmet vermekte olup 12-18 yaş aralığındaki kız çocuklar burada barındırılmaktadır. Yaş gruplarını dengelemek açısından; 7-12 yaş grubundaki erkek ve kız çocukları ise yaş ve cinsiyet gruplarına uygun diğer evlerde barındırılmaktadır.
26. Merkez idaresi ve personel tarafından ÇOKİM ile sevgi evlerinin aynı kampüste bulunmasının çeşitlik zorlukları da beraberinde getirdiği ifade edilmiştir. İlk kabul kapsamında gelen çocuk sirkülasyonunun zaman zaman sık olabildiği ve farklı profillerdeki çocukların bir arada barındırılmasında zorluklar yaşanabildiği ifade edilmiştir.
27. Koruma altına alınan çocuklar, ÇOKİM'de en fazla 1 ay barındırılmakta olup ardından Merkez tarafından durumlarına ilişkin değerlendirme yapılmaktadır. Merkeze ilk gelen çocuğun durumunu takip edebilmek adına tedbir amaçlı ÇOKİM'de kaldığı sürede geçici olarak okula devam etmesine izin verilmemektedir.
28. Çocukların Merkeze kabulü sonrasında rotasyon eğitimi verilmektedir.

b. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları

29. Ziyaret heyeti tarafından koruma altına alınan çocuklarla birebir gerçekleştirilen görüşmelerde çocukların genel olarak Merkez personelinden memnun olduğu görülmüştür. Heyetimize iletilen herhangi bir işkence ve kötü muamele iddiası olmamış veya heyetimizce buna ilişkin bir bulguyla karşılaşmamıştır.
30. Merkezde kötü muamelede bulunduğu iddiasıyla hakkında adli veya idari soruşturma başlatılan bir personel bulunmamaktadır.
31. Ev içi idare her ev için ayrı ayrı görevlendirilen grup sorumlularına aittir. Grup sorumluları öğretmen veya çocuk eğitimcilerinden oluşmaktadır. Barındırılan çocuklarla ilgili olumlu veya olumsuz bir tutanak varsa bu durum öncelikli olarak grup sorumluları tarafından değerlendirilmektedir. Grup sorumluları; çocukla işbirliği halinde durumun nedenlerini ve sonuçlarını tespit etmeye çalışarak öncelikli önlemleri almakla yükümlüdür. Durumun ağırlığına göre olumsuz hususlar; Müdür yardımcısı başkanlığında

grup sorumlusu, çocuk eğiticisi ve sosyal çalışmacıdan müteşekkil Ödül-Ceza Komisyonu tarafından görüşülmektedir. Ödül-Ceza Komisyonu toplantılarına en son başvurulduğu, öncelikli olarak grup sorumlularınca problemlerin çözülmeye çalışıldığı ifade edilmiş; ödüllendirme odaklı bir yaklaşım sergilenmeye çalışıldığı belirtilmiştir. Cezalar kapsamında durumun ağırlığına göre harçlık kesintisi, çarşı izni iptali; ödül kapsamında okul hayatında başarı gösteren çocukların her sene tatile gönderilmesi, eşyalarına özenli bakan çocuklara yeni eşya temin edilmesi, çocuğun çeşitli sosyal etkinliklere katılımına izin verilmesi, okul içi kampa katılmalarına müsaade edilmesi gibi uygulamalar gerçekleştirilmektedir.

32. Her evin günlük yaşam planı bulunmakta olup evlerde yapılan işbölümüne çocukları katılımı da sağlanarak sorumluluk bilinçlerinin arttırılması amaçlanmaktadır.
33. Merkezde barındırılan çocukların sigara ve cep telefonu bulundurmalarını izin verilmemektedir.
34. Çocukların harçlıkları grup sorumluları tarafından dağıtılmaktadır.
35. Koruma altındaki çocukların dilek ve şikâyetlerini yazılı veya sözlü olarak her daim başta grup sorumluları olmak üzere diğer Merkez personeline iletebildikleri ifade edilmiştir. Talepler genellikle çocuğun özel hayatına ilişkin hususları barındırmaktadır. Merkez idari binasına dilek ve şikâyetleri toplamak üzere bir dilek-şikâyet kutusu konulduğu gözlemlenmiştir.

c. Fiziksel Koşullar

36. Merkez evlerinin genel fiziki durumunun iyi olduğu gözlemlenmiştir.
37. Tek katlı olarak tasarlanan evler güvenlik amaçlı 0-3, 3-6 ve 7-12 (erkek) yaş grubu çocuklarına ayrılmıştır. Evlerin tümünde bir ev ortamında bulunması gereken tüm eşyalar yer almaktadır.
38. ÇOKİM'in Merkez kampüsünde yer alması nedeniyle barındırılan çocuk sayısında artışlar olabildiğinden zaman zaman evlerde kalabalıklaşma yaşamakta olduğu dile getirilmiştir. Buna bağlı olarak çocuklar için bazı evlerde yer yatağı kullanılmaktadır. Evlerde çocuklar için çalışma masaları ve eşya dolapları bulunmaktadır.

39. Çalışma odalarında çocukların ödevlerini yapabilmeleri için internet bağlantılı ve korumalı bilgisayarlar mevcuttur. Belli bir plan dâhilinde çocuklar bilgisayarlardan faydalanabilmektedir.
40. Evlerin temiz, düzenli ve ferah olduğu görülmüştür. Genel temizlik ev anneleri ile temizlik elemanlarına aittir. Bununla birlikte, çocuklara da sorumluluk verildiği belirtilerek basit işler için çocuklar arasında iş bölümü yapıldığı ifade edilmiştir. Merkez tarafından yeterli temizlik malzemesi temin edilmektedir.
41. Isınma doğal gaz sistemiyle çalışan kalorifer petekleri ile sağlanmaktadır.
42. Merkezde 7/24 saat sıcak suya erişim mümkündür.
43. Merkez kampüsü içerisinde hobi bahçeleri, kümes hayvanları için barınak ve açık oyun sahası bulunmaktadır. Merkez idaresi tarafından kampüs yetersizliği çocukların spor yapmaları için kapalı bir spor alanının olmadığı dile getirilerek spor merkezlerinin de Merkeze uzak konumda yer aldığı belirtilmiştir. Hobi bahçesinden sorumlu bir bahçıvan bulunmaktadır. Yıl içerisinde bahçe belirli aralıklarla ilaçlanmaktadır.
44. Küçük yaş gruplarının barındırıldığı evlerde her gün çamaşır yıkandığı, daha büyük yaş gruplarında nevresimlerin iki haftada bir çocukların kişisel eşyalarının ise yapılan plan çerçevesinde yıkandığı ifade edilmiştir.

ç. Sağlık ve Beslenme Hizmetleri

45. Merkezin sağlık servisi bulunmaktadır.
46. Ziyaret tarihi itibarıyla Merkezde daha önce görevli olan hemşirenin tayini çıktığı, hâlihazırda kadrosu bakım elemanı pozisyonunda olan Acil Tıp Teknisyenliği mezunu bir personel sağlık servisi hizmetlerini yürütmektedir. Söz konusu personel, sağlık servisinde görevli olduğu süre boyunca münhasıran bu iş ve işlemlerle görevlendirilmiş olup bakım elemanlığının gerektirdiği hizmetleri yürütmemektedir.
47. Hastane randevuları sağlık servisi tarafından ayarlanarak Merkez araçlarıyla bakım elemanı veya grup sorumluları eşliğinde çocuklar hastaneye götürülmektedir.
48. Koruma altındaki çocukların acil tıbbi müdahale gerektiren sağlık sorunu yaşamaları halinde ivedilikle 112 Acil Çağrı Merkezine haber verildiği belirtilmiştir.

49. Barındırılan çocukların kullanmaları gereken ilaçlar sağlık servisinde kutular halinde hazırlanarak evlere dağıtılmak üzere sabah ve akşam saatlerinde meslek elemanlarından oluşan nöbetçi amirlere teslim edilmektedir.
50. İlk kabul biriminde barındırılan çocuklar bulaşıcı hastalık taramasından geçirilmektedir. Buna ek olarak; çocukların eğitimlerine devam ettikleri okullardan 6 ayda bir gönderilen sağlık formlarına istinaden gerekli tetkikler Merkez tarafından yaptırılmakta olup akciğer röntgen ekibi belirli aralıklarla Merkeze gelmektedir.
51. Merkez tarafından gıda için ihale gerçekleştirilerek yemeklerin yapımı evlerde sağlanmaktadır. 3 öğün yemek ve ara öğünler sunulmaktadır.
52. Evlerde yapılan yemeklerin numunelerinin saklanmadığı tespit edilmiştir. Merkez personeli tarafından numunelerin belli bir süre önce saklandığı veya devamlılık sağlanamadığı dile getirilmiştir.

d. Sosyal Faaliyetler, Günlük Yaşam ve Dış Dünya ile İletişim

53. Merkezde barındırılan koruma altındaki çocukların okul sonrası etüt, etkinlik, televizyon izleme ve sosyal faaliyet saatleri belirli bir plan çerçevesinde oluşturulmuştur.
54. Merkezde spor alanında badminton, masa tenisi, voleybol ve yüzme alanlarında başarı sağlayarak ödüller almış çocuklar bulunmaktadır. Kendileriyle görüşme yapılan çocuklar bu kursların devamının sağlanmasını talep etmiştir. Barındırılmakta olan çocukların, Merkez haricinde, eğitimlerine devam ettiği okullarda veya özel eğitim kurumlarınca verilen Arapça, muhasebe gibi kurslara çocukların katılımına da izin verilmektedir.
55. Merkezde; Halk Eğitim Müdürlüğü'nün katkıları ile el işi ve takı tasarım çalışmaları yapılmaktadır.
56. İl Müftülüğünde görevli personel tarafından gönüllülük çerçevesinde çocuklara yönelik değerler eğitim düzenlenmektedir. Ayrıca gerçekleştirilen sınavlar sonrasında başarılı olan öğrenciler umreye gönderilmiştir.
57. Merkezin girişinde çocukların aileleriyle görüşmeleri için bir ziyaretçi görüşme alanı oluşturulmuştur. Çocuklar aileleriyle hafta içi telefon aracılığıyla hafta sonu ise bir kez olmak üzere aileleriyle yüz yüze görüşme imkânına sahiptir. Bununla birlikte sosyal inceleme sonucunda uygun görülmesi halinde izinli olarak çocuklar aile yanına verilebilmektedir.

58. Koruma altındaki çocuklardan görece büyük yaş grubunda olanlar iki haftada bir cumartesi günleri 5 saatlik çarşı izninden faydalanabilmektedir.

e. Güvenlik

59. Merkez girişinde güvenlik görevlilerinin bulunduğu bir birim yer almaktadır.

60. ÇOKİM’de ev içinde görev yapmakta olan bir kadın güvenlik görevlisi bulunmaktadır.

61. Evlerde yangın alarm sistemi bulunmaktadır.

62. 24 adet ev içi 28 adet ev dışı kamera bulunmaktadır. Ev içi kameralar, 0-6 yaş grubunun barındırıldığı iki evde ve 7-12 yaş erkek grubunun barındırıldığı bir evde yer almaktadır. Diğer evlerde ise mahremiyetin sağlanması amaçlı kameralar ilk giriş alanında konumlandırılmıştır. Kameraların 6 ay süre ile kayıt aldığı ifade edilmiş olup Merkezde 24 saat esasına göre kameraları izlemek üzere görevlendirilmiş personel bulunmamaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

63. TİHEK’in ulusal önleme mekanizması kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek bir iletişim doğrultusunda işbirliği esasına dayanmaktadır. Merkez idaresince ziyaret heyetinin bütün bölümlere bekletmeksizin erişimi sağlanmış, koruma altına alınan çocuklarla görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemleri almış ve gerekli bilgi ve belgelere erişimi sağlamıştır. Bu çerçevede, Merkez idaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği işbirliğine açık tutumları ziyaret heyetimiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Merkez İdaresine Yönelik Değerlendirme ve Tavsiyeler

64. Gıda güvenliğinin sağlanması amacıyla gıdaların numunelerin saklanması ve bunun devamlılığının hassasiyetle sağlanması,

65. Çocukların başarı sağladığı ve katılmaya istekli olduğu voleybol, yüzme, basketbol gibi sportif faaliyetlerin daha sıklıkla gerçekleştirilmesi,

66. Mahremiyet gözetilerek gerek güvenlik gerekse de acil bir müdahale yapılmasını gerektirecek durumların takibi açısından güvenlik kameralarını izlemek üzere sürekli bir personel görevlendirilmesi,
67. Sağlık servisinde hemşire görevlendirilmesi amacıyla gerekli girişimlerin başlatılması ve bu sürecin ivedilikle tamamlanması,

Konya Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne Yönelik Değerlendirme ve Tavsiyeler

68. Merkez kampüsünde yer alan ilk kabul biriminin kampüs dışında ayrı bir birim olarak oluşturulması hususunun değerlendirilmesi,
69. Merkezin kapalı etkinlik alanları için fiziksel koşullarının yetersizliği sebebiyle imkanlar dahilinde bahçe içerisinde bulunan kamelyayı etkinlik alanına dönüştürdüğü gözlemlenmiştir. Aynı şekilde sportif faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi adına imkânlar dâhilinde kapalı bir spor salonu veya alanının oluşturulmasının faydalı olacağı,

hususları tavsiye edilmektedir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun en önemli görevlerinden biri de kanundaki ifadesi ile İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine (OPCAT) Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmaktır.

Bu görev; Ek İhtiyari Protokolün 19. maddesinde belirtildiği üzere özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile **BU KİŞİLERE YÖNELİK TUTUMU DÜZENLİ OLARAK İZLEMEK** ile yerine getirilir.

Ziyaretler sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için, Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak, ilgilere tavsiyelerde bulunulur.

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında ziyaret edilecek alıkonma yerleri kanunda sayılmamıştır. Kanun gerekçesinde özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerler diye örnekleme yapılmıştır.

Özgürlüklerinden adli veya idari bir kararla mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları; ceza ve tutukevleri, nezarethaneler, karakollar, kamplar, geri gönderme merkezleri, iltica başvurusunda bulunmuş kişilerin veya diğer yabancı gruplarının bulunduğu nezaret merkezleri, bakım merkezleri, psikiyatri kurumları gibi yerlerin görev alanı kapsamı içerisinde kaldığı değerlendirilebilir.

Diğer taraftan OPCAT kapsamında yapılan ziyaret ve raporlamalarda “insan hakları“ temelli bakış açısı ile çalışmalar yapılmalıdır. Bu sebeple yapılan inceleme, araştırma, ziyaret ve rapor hazırlama görevleri, insan hakları ve eşitlik uzmanları, insan hakları ve eşitlik uzman yardımcıları tarafından yerine getirilmesi gerekir ki zaten Kanunun amir hükmüdür. Hazırlanan raporlarda bu eksiklik ziyadesiyle hissedilmektedir.

Bu sebeplerle ziyaret edilen yerin kurumun görev alanı içinde kalmadığı gibi raporun da Ulusal Önleme Mekanizması kapsamına uygun olmadığı kanaatindeyiz.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi